Prohlížeče, nebezpečí internetu a autorský zákon

Matěj Cajthaml WBA | 3., 4. hodina

Obsah prezentace

Opakování

Nebezpečí na internetu

Ochrana proti nebezpečí

Digitální stopa

Webový prohlížeč

Hosting

Certifikáty

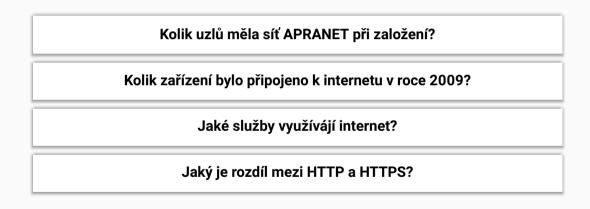
IDN

CMS

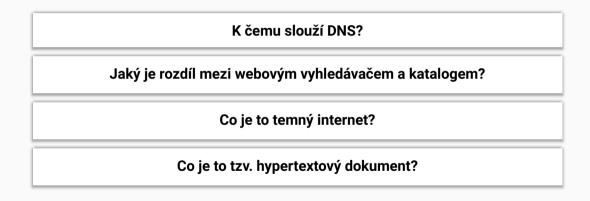
Autorský zákon

Shrnutí

Opakování 1

Opakování 2

Určete části URL

https://en.wikipedia.org/wiki/IPv6/#Security

Co se Vám může stát?

Co se Vám může na internetu stát?

Nebezpečí na internetu

Závislost na internetu.

Zneužití osobních informací (údaje, fotografie, pozice, ...).

Zneužití záznamů webkamery a zvuku.

Podvody - ztráta majetku, peněz.

Ztráta dat / zablokování zařízení.

Kyberšikana.

Na internetu se nachází spousta divných (i nelegálních) věcí. I to je nebezpečí. ODKAZ

Malware

= Malicious Software

Nevyžádaný software - program. Určen k poškození počítače či uživatele.

Např. viry, trojské koně, spyware, adware, ...

Virus

Samovolně se šíří bez vědomí uživatele. Obtěžuje, níčí data, šíří se. Např. e-maily, přenosná media.

Trojský kůň

Škodlivá část je skryta v nezávadném programu. Uživatel nezjistí zda se jedná o trojského koně. Sleduje aktivitu, zadávání klávesnice a informace odesílá.

Adware

Zobrazuje nevyžádané reklamy, pop-up okna, falešené ikony.

Spyware

Určen k sledování. Sleduje aktivitu a odesílá data.

Počítačový červ

Šíří se po síti bez vědomí uživatele. Může např. mazat soubory a to např. až při aktivací útočníkem.

Ransomware

Zašifruje data počítače a nutí uživatele zaplatit nesmyslnou částku (v kryptoměně) pro odblokování dat.

Malware

Jaký malware je nejvíce nebezpečný?

Phishing

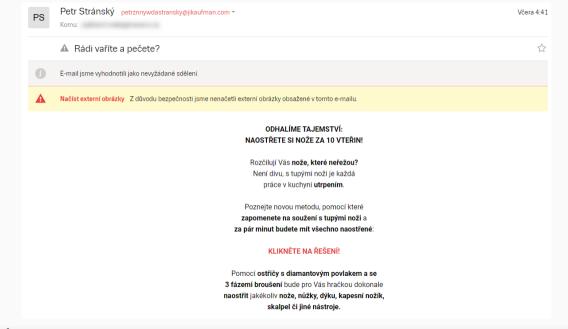
password harvesting fishing = rhybaření

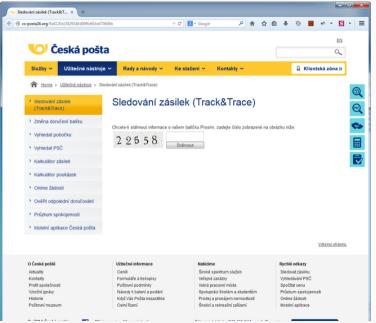
Podvodná technika používaná na internetu k získání citlivých údajů. Podvodné e-maily, bannery, **stránky**, SMS, hovory, administrátoři žádající zadávání údajů.

Velmi častý útok na internetu. Člověk se s ním setká všude v podstatě každý den.

https://www.hoax.cz/phishing/

Kdo je cílem těchto útoků?

Phishing

Jak dále lze poznat phishing?

Jak se bránit proti phishingu?

Ochrana proti nebezpečí na internetu

Většina nebezpečí vzniká pokud to uživatel dovolí.

Antivirové programy.

Antimalwarové programy.

Adware v freewarovém software.

Podmínky při instalaci programů.

Pravidelné aktualizace.

Nestahovat a neklikat na neznáme soubory a odkazy (a emaily).

Zkontrolovat certifikáty (důvěrné údaje pouze na HTTPS).

Nepřihlašovat se z jiných než oficiálních stránek.

Nezadávat důvěrná data na vyzvání.

Jak se dá dále bránit?

Digitální stopa

Digitální stopa = záznamy, co necháváme za sebou, když projíždíme internet.

Jak na osobním zařízení tak i na serveru.

Např. příspěvky, komentáře, nákupy, ...

Cenné informace.

Vlastní - vědomá, nevědomá.

Zanechaná (ne)příteli.

Proč je digitální stopa tak cenná? Jak se dá zneužít?

Jak se bránit/minimalizovat zanechávání stopy?

Metadata

Metadata = data o datech. Informace o nějaké věci (soubor, fotka, příspěvek, email). Např. lokace, vytvoření, zařízení, komu se e-mail odeslal, odkuď, ...

Webový prohlížeč

Software určený k prohlížení WWW - webů.

Komunikace se servery pomocí protokolu HTTP a HTTPS.

Obsahuje tzv. **vykreslovací (renderovavací) jádro**, které převádí kód do grafické podoby.

Nejznámější jádra:

Trident (Internet Explorer)

Gecko (Mozilla Firefox)

WebKit (Google Chrome (Blink), Safari)

Čím se tyto jádra liší?

Internet Explorer - Historie a přítomnost

Již brzy přestane být podporovaný samotným Microsoftem. Plně ho nahradil Microsoft Edge, který stojí na **Chromium**.

Chromium

Jádro, které má Google Chrome.

Staví z něho spousta nových prohlížečů (Vivaldi, Opera, MS Edge, Brave, ...). Lze využívat samotné Chromium - lehčí verze Google Chrome bez přihlašování, sledování a dalších věcí

Jaké jsou (ne)výhody velkého množství Chromium prohlížečů?

Moderní webové prohlížeče

Umí se příspůsobit potřebám uživatele např. velikostí písma či úpravou barev.

Umí ochránit uživatele před agresivní reklamou a sledovači.

Má anonymní režim.

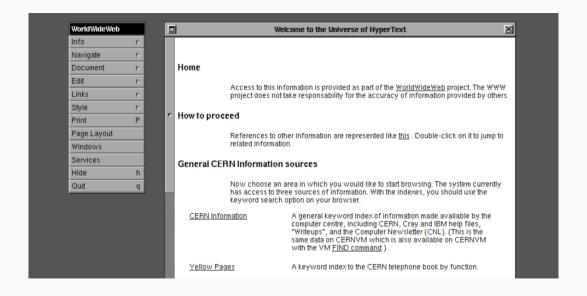
Podporuje VPN.

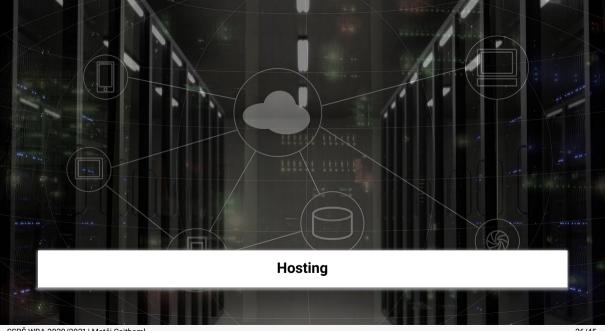
Být rychlý a nebrat zbytečné zdroje počítače.

Podporuje různé rozšíření.

Synchronizace v různých zařízeních.

Jaké další funkčnosti by mohl moderní webový prohlížeč obsahovat?

Hosting

Serverhosting

Pronájem celého serveru. Zákazník má administrátorský přístup. Lze využívat i pro jiné účely než provozování webu

Webhosting

Prostor pro webové stránky na cizím serveru.

Freehosting

Webhosting zdarma.
Mohou chybět
technologie, databáze
a další služby.
Často se vkládá
reklama, či je jinak
omezena.
Doména 3. řádu.

Další služby

Doména.

Databáze.

E-maily.

Certifikáty.

Výpočetní služby.

Výběr hostingu

Jaké funkce potřebují webové stránky k funkčnosti? Jak velikou návštěvnost očekáváme? Kolik prostoru a zdrojů zabere webová stránka? Jaká je důvěryhodnost poskytovatele? Jaká je cena hostingu? Jakou doménu bude webová stránka používat?

Hostingy

Porovnání hostingů

ÚKOL

Provnejte nabídky různých **českých** hostingů. Rozhodněte, který z hostingu je dle Vás, nejvhodnější pro malé statické stránky s normální návštěvnostní, které nechtějí reklamu hostingu. Ignorujte domény.

Certifikáty

Určené pro jednoznačnou identifikaci entity (stránky, uživatele). Vytváří zabezpečené spojení pomocí **podepsání**.

Vydává certifikační autorita.

Veřejný (encrypt) a soukromý (decrypt) klíč.

Certifikát lze získat i zdarma (Let's Encrypt).

Self-signed certifikáty.

Důvěryhodnost certifikátů.

Certifikáty

Obsahuje důležité informace o autoritě, vydavateli, vystavení, podepsání. Je platný **určitou dobu** po podepsání. Lze zneplatnit, klient je však může přesto považovat za důvěryhodné.

Využití: HTTP**S**, VPN, SFTP, SSH, ...

Jaké problémy mají certifikáty?

Certifikáty

ÚKOL

Vyberte (najděte) si jakoukoliv stránku, která využívá protokol HTTPS a prozkoumejte certifikát. Narazili jste na něco zajímavého?

= Internationalized Domain Names

Zavedení libovolných znaků do domenových jmen.

Automaticky se převádí do ASCII podoby tzn. á $\rightarrow$ xn-1ca.

Pro českou doménu je vypnuto - způsobilo by spoustu problémů.

http://www.háčkyčárky.cz

Proč by to způsobilo problémy?

CMS

= Content Managment System

Systém pro správu obsahu.

Redakční nebo publikační systém.

Správa webového obsahu pomocí uživatelského prostředí.

Využívají se různé jazyky, samotné zobrazení obsahu i administrace je webová stránka.

Např. WordPress, Joomla!, Drupal, ...

Autorský zákon

Webové stránky jsou chráněny autorským zákonem.

Nemá-li něco licenci, znamená to, že to nelze bez souhlasu autora použít. Vždy je potřeba zkontrolovat zdroj a zda je možné danou věc použít **a za jakých podmínek**.

Creative Commons - video, licence

Fair use

Jaké podmínky pro použití existují?

Zadarmo dostupné věci

Neplacené

Fotobanky - Pixabay, Unsplash

Písma - Google Fonts

Ikonky - Font Awesome, Flaticon

Freepik

Material Design, Bootstrap

Placené

Fotobanky - Shutterstock

Písma - Myfonts

Ikonky - Font Awesome, Steamline Icons

Shrnutí

Coj	e to IDN a proč není povoleno na české doméně 1. řádu?
	K čemu slouží certifikáty?
J	aký rozdíl je mezi serverhostingem a webhostingem?
	Co to je vykreslovací jádro a k čemu slouží?
	Co je to trojský kůň, Adware a Ransomware?

Nová verze stránky pro přípravu na test

ÚKOL

Vyzkoušejte si upravené stránky cajthaml.eu a na stránce s opakováním k prvnímu testu odpovídejte na otázky.

